

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17

INTERNET:

<http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/48/48/97

ŻYCIE SEKSUALNE POLAKÓW

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ '97

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- ◆ Współżycie seksualne najczęściej definiowane jest w kategoriach przyjemności lub jako wyraz miłości do partnera (partnerki). Znacznie mniej osób postrzega seks przez pryzmat zaspokojenia potrzeb czy obowiązku małżeńskiego. Przyjemność i obowiązek wykluczają się wzajemnie - znikoma liczba badanych zdefiniowała swoje współżycie seksualne w tych dwóch kategoriach jednocześnie. Z obowiązkiem małżeńskim seks niemal dwukrotnie częściej kojarzy się kobietom niż mężczyznom.
- ◆ Polacy prowadzą aktywne życie seksualne - prawie połowa badanych deklaruje, że odbywa stosunki seksualne przynajmniej kilka razy w miesiącu. Najczęściej uprawiają seks osoby rzadko uczestniczące w praktykach religijnych lub niepraktykujące oraz zadowolone z własnych warunków materialnych. O abstynencji seksualnej mówi dwukrotnie więcej kobiet niż mężczyzn.
- ◆ Panie są w życiu seksualnym zdecydowanie większymi monogamistkami niż panowie - niemal połowa z nich deklaruje, że miała w życiu tylko jednego partnera, podczas gdy tylko co czwarty mężczyzna zadowolony z jednej partnerką. O jednym życiowym partnerze seksualnym znacznie częściej mówią zamężne kobiety niż żonaci mężczyźni. Panowie natomiast przypisują sobie większe doświadczenie seksualne.
- ◆ Aktywność seksualna nie kończy się w wieku emerytalnym, zmniejsza się wówczas tylko częstość tego rodzaju kontaktów. Okres aktywności seksualnej jest zdecydowanie dłuższy w przypadku mężczyzn niż kobiet - w grupie wieku od 55 do 64 lat ponad dwukrotnie więcej panów niż pań deklaruje utrzymywanie kontaktów seksualnych przynajmniej kilka razy w miesiącu. Niezależnie od płci kres aktywności w tej dziedzinie wydaje się następować po 65 roku życia.

Badania ankietowe pozwalają na uzyskanie ogromnej liczby informacji dotyczących społeczeństwa. Na podstawie ich wyników możemy wiele powiedzieć o warunkach, w jakich żyją Polacy, ich poglądach na sprawy istotne dla kraju i dla nich osobiście, aspiracjach, obawach i oczekiwaniach. Postanowiliśmy uzupełnić tę wiedzę o pewne informacje związane z tak intymną sferą życia, jaką jest seks¹. Jaką rolę pełni on w życiu Polaków? Czy są zadowoleni ze swego życia seksualnego czy też rozczarowani nim? Jak oceniają swoje doświadczenia w tym względzie?

Uzyskanie tych informacji wymagało od ankieterów wiele taktu i delikatności. Aby nie krępować respondentów, a tym samym zwiększyć prawdopodobieństwo udzielania szczerych wypowiedzi, na pytania dotyczące tej tematyki badani odpowiadali bez udziału ankietera, a kwestionariusze oddawali w zaklejonych kopertach. Pomimo tej procedury wiele osób odmówiło odpowiedzi, co wskazuje, że tematyka dotycząca seksu wciąż bywa postrzegana jako drażliwa i zbyt osobista, aby o niej mówić. Odmowy odpowiedzi na wszystkie pytania dotyczące seksu² były najczęstsze wśród osób najstarszych (powyżej 65 lat), mieszkańców wsi i małych miast, respondentów z wykształceniem podstawowym oraz najuboższych.

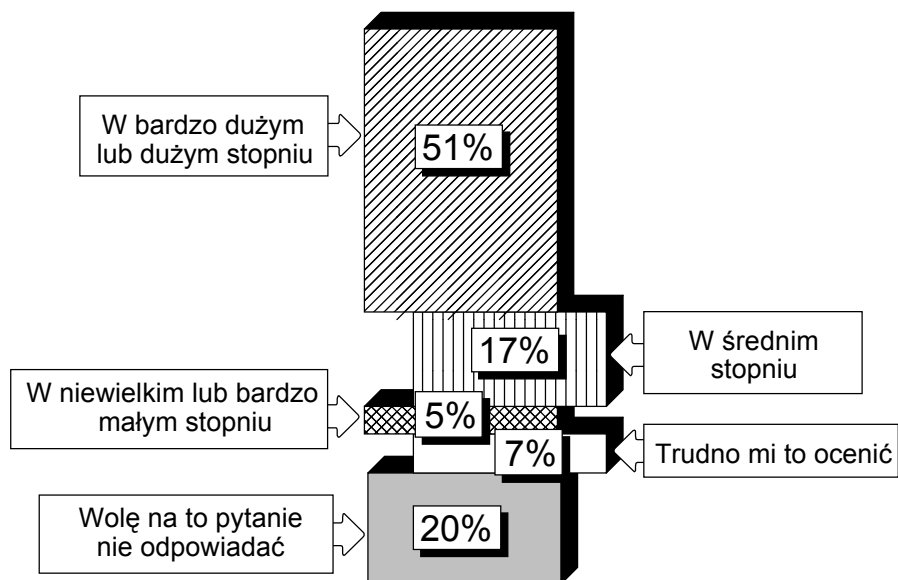
ZNACZENIE SEKSU W ŻYCIU

Seks jest ważną dziedziną ludzkiego życia - co do tego zgodni są zarówno zwolennicy traktowania tej sfery w kategoriach hedonistycznych, jak i ci, którzy wiążą ją przede wszystkim z prokreacją. W obu tych przypadkach nadawanie znaczenia życiu seksualnemu wpływa, jak można sądzić, z odmiennych przesłanek. Polacy przywiązują dużą wagę do udanego współżycia seksualnego - ponad połowa ankietowanych uważa, że decyduje ono w dużym lub bardzo dużym stopniu o zadowoleniu z życia w ogóle.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (81), 14-17 lutego ‘97, reprezentatywna próba losowa dorosłej ludności kraju (N=1151).

² W całej badanej próbie 173 osoby odmówiły odpowiedzi na wszystkie pytania dotyczące tej tematyki.

RYS. 1. ŻYCIE SEKSUALNE JEST WAŻNĄ DZIEDZINĄ LUDZKIEGO ŻYCIA. JAK PAN(I) SĄDZI, W JAKIM STOPNIU O ZADOWOLENIU Z ŻYCIA DECYDUJE UDANE ŻYCIE SEKSUALNE?

O tym, że udane współżycie seksualne ma decydujący wpływ na zadowolenie z życia, przekonani są przede wszystkim respondenci w wieku do 54 lat, a zatem ci, którzy - jak wynika z ich deklaracji - są aktywni seksualnie.

Seks jako czynnik istotny dla poczucia zadowolenia z życia w większym stopniu postrzegany jest przez osoby zamożniejsze i zadowolone z własnych warunków materialnych. Wydaje się zatem, że bywa on traktowany jako sprawa drugorzędna w stosunku do potrzeb o charakterze bytowym i jako taki jest w większym stopniu doceniany dopiero w sytuacji zaspokojenia potrzeb materialnych.

Ocena wagi seksu jako czynnika wpływającego na zadowolenie z życia ma związek z poziomem deklarowanej aktywności seksualnej. Osoby częściej uprawiające seks w większym stopniu przychylają się do poglądu, że udane współżycie seksualne ma istotne znaczenie dla poczucia zadowolenia z życia. Powyższy związek nie uprawnia jednak do jednoznacznego utożsamiania udanego życia seksualnego z dużą liczbą stosunków płciowych. Bardziej prawdopodobne wydaje się, że duża aktywność seksualna jest konsekwencją

„wysokiej jakości” tych stosunków (co może sugerować wyższy odsetek zadowolonych ze swego życia seksualnego w grupie osób bardziej aktywnych w tym względzie). Nie ulega jednak wątpliwości, że częstsze uprawianie seksu powoduje częstsze postrzeganie sukcesów w tej dziedzinie jako ważnych dla zadowolenia z życia.

Tabela 1 w procentach

Jak Pan(i) sądzi, w jakim stopniu o zadowoleniu z życia decyduje udane życie seksualne?	Jak często ma Pan(i) stosunki seksualne?					
	Codziennie lub kilka razy dziennie	Co najmniej 2 razy w tygodniu	Kilka razy w miesiącu	Raz w miesiącu	Kilka razy w roku	Raz w roku lub rzadziej
W bardzo dużym stopniu	52	39	25	29	11	17
W dużym stopniu	31	39	41	22	32	19
W średnim stopniu	17	15	23	26	34	21
W niewielkim stopniu	0	3	3	3	9	29
W bardzo małym stopniu	0	1	2	2	4	6

W tabeli nie uwzględniono wskazań „trudno powiedzieć”, odmowy odpowiedzi oraz opinii osób nie utrzymujących kontaktów seksualnych.

Niemal połowa (48%) respondentów przyznała, że współżycie seksualne jest dla nich osobiście ważną dziedziną życia. Jednak znikoma liczba badanych (3%) oceniła, iż seks jest dla nich najważniejszy. Przeważały oceny bardziej umiarkowane - 18% badanych uznało, że seks ma bardzo duże znaczenie w ich życiu, a 27% przypisało mu duże znaczenie³.

Seks jest nieco ważniejszy dla mężczyzn (łącznie 53% mężczyzn przypisało mu znaczenie największe, bardzo duże lub duże) niż kobiet (odpowiednio 43%). Ponadto, podobnie jak w przypadku oceny wpływu seksu na zadowolenie z życia, za ważną dziedzinę uznali go przede wszystkim respondenci w wieku do 54 lat, uzyskujący najwyższe dochody na osobę w rodzinie i zadowoleni z własnych warunków materialnych. W grupach społeczno-zawodowych wyróżniają się robotnicy wykwalifikowani, którzy stosunkowo najczęściej (6%) uznali seks za najważniejszą dla nich osobiście sferę życia.

³ Zob. tabele aneksowe.

Współżycie seksualne niejako dłużej zachowuje swoje znaczenie w przypadku mężczyzn niż kobiet, co zapewne ma związek z uwarunkowaniami biologicznymi, właściwymi każdej z płci. Mężczyźni w wieku 55-64 lata niemal dwukrotnie częściej niż kobiety w tym samym przedziale wieku uważają seks za ważną sferę swego życia (odpowiednio 46% i 24%).

Seks jest równie ważny dla osób w stanie wolnym - panien i kawalerów - jak zamężnych (żonatych). W obu tych grupach najczęściej przypisywano życiu seksualnemu duże znaczenie. Wdowcy i rozwodnicy natomiast raczej unikali odpowiedzi na to pytanie.

Znaczenie seksu w życiu maleje wraz ze zmniejszaniem się liczby kontaktów seksualnych. Największą wagę przywiązują do tej sfery życia osoby, które współżyją seksualnie przynajmniej dwa razy w tygodniu. Jednak trudno jednoznacznie stwierdzić, czy nadawanie seksowi dużego znaczenia jest efektem dość dużej aktywności w tej sferze czy też odwrotnie.

Współżycie seksualne najczęściej definiowane jest w kategoriach przyjemności lub jako wyraz miłości do partnera (partnerki). Znacznie mniej osób postrzega seks przez pryzmat zaspokojenia potrzeb czy obowiązku małżeńskiego, jeszcze mniej uważa tę sferę życia za sposób na rozładowanie napięcia lub środek służący prokreacji.

	CBOS
Czym przede wszystkim jest dla Pana(i) współżycie seksualne?	
Przyjemnością	38%
Wyrazem oddania i miłości wobec współmałżonka (partnera/partnerki)	36%
Spełnieniem, zaspokojeniem potrzeb	13%
Obowiązkiem małżeńskim	9%
Sposobem rozładowania napięcia	6%
Jest ważne ze względu na chęć posiadania dzieci	5%
Pytanie wieloodpowiedziowe - odsetki wskazań nie sumują się do 100. Pominięto odmowy odpowiedzi oraz wskazania „trudno powiedzieć” i „wcale nie odbywam stosunków seksualnych”.	

Sposób definiowania seksu i jego roli we własnym życiu różni się istotnie w grupach wyodrębnionych ze względu na cechy społeczno-demograficzne. Jako przyjemność najczęściej postrzegają współżycie seksualne osoby z wykształceniem wyższym lub zasadniczym zawodowym, kadra kierownicza, inteligencja, prywatni przedsiębiorcy i robotnicy wykwalifikowani. Dla przyjemności uprawiają seks badani w przedziale wieku 25-34 lata, osoby dobrze sytuowane, rzadko uczestniczące w praktykach religijnych lub niepraktykujące. Ten sposób określania współżycia seksualnego w większym stopniu charakteryzuje respondentów z miast, zwłaszcza dużych, niż mieszkańców wsi.

Definiowanie seksu w kategoriach hedonistycznych nie wyklucza traktowania go jednocześnie jako wyrazu oddania i miłości - jedna trzecia badanych, dla których seks jest przyjemnością, uważa go jednocześnie za sposób wyrażenia miłości do partnera (partnerki). Wykluczają się natomiast przyjemność i obowiązek - znikoma liczba badanych zdefiniowała swoje współżycie seksualne w tych dwóch kategoriach jednocześnie. Warto podkreślić, że z obowiązkiem małżeńskim seks kojarzy się prawie dwukrotnie częściej kobietom niż mężczyznom (odpowiednio 10% i 6%).

Postrzeganie roli seksu we własnym życiu związane jest z deklarowaną częstością współżycia i liczbą partnerów. Duża aktywność seksualna sprzyja przede wszystkim postrzeganiu seksu w kategoriach przyjemności oraz - choć w nieco mniejszym stopniu - jako wyrazu miłości. Osoby rzadko uprawiające seks (z deklarowaną częstością pomiędzy raz w miesiącu a raz w roku) znacznie częściej uważają go za obowiązek małżeński. Wydaje się prawdopodobne, że częstość kontaktów jest uzależniona od ich jakości, a zatem rzadsze są w sytuacji, kiedy nie sprawiają przyjemności.

Tabela 2

w procentach

Czym przede wszystkim jest dla Pana(i) współzycie seksualne?	Jak często ma Pan(i) stosunki seksualne?		
	Dwa razy w tygodniu lub częściej	Kilka razy w miesiącu	Kilka razy, raz w roku lub rzadziej
Przyjemnością	58	51	32
Spełnieniem, zaspokojeniem potrzeb	19	18	12
Sposobem rozładowania napięcia	7	10	11
Wyrazem miłości i oddania wobec partnera/partnerki	46	46	36
Obowiązkiem małżeńskim	6	7	17
Jest ważne ze względu na chęć posiadania dzieci	5	3	8
Pominięto odpowiedzi osób nie prowadzących życia seksualnego i wskazania „trudno powiedzieć”.			

Traktowaniu seksu w kategoriach hedonistycznych sprzyja wielość partnerów. W grupie „monogamistów” współzycie seksualne najrzadziej jest określane jako przyjemność, natomiast stosunkowo najwięcej jest wśród nich osób, dla których seks jest przede wszystkim obowiązkiem małżeńskim lub sposobem na posiadanie potomstwa. Swego rodzaju zmianę jakościową w postrzeganiu seksu można dostrzec w przypadku respondentów mających w życiu pięciu lub więcej partnerów seksualnych. Od tego momentu gwałtownie maleje znaczenie seksu jako wyrazu miłości i oddania, wzrasta natomiast częstość traktowania tej sfery życia instrumentalnie, jako sposobu na rozładowanie napięcia.

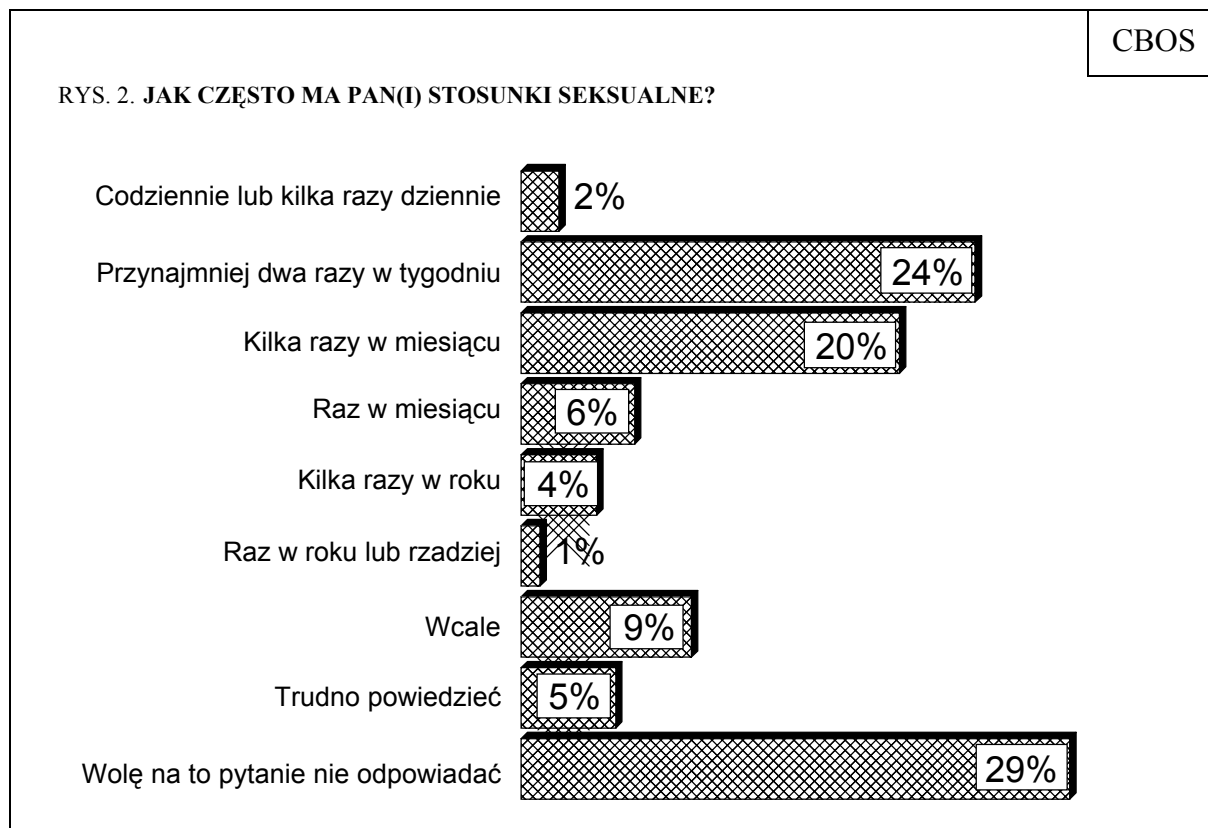
Tabela 3

w procentach

Czym przede wszystkim jest dla Pana(i) współzycie seksualne?	Liczba partnerów seksualnych w życiu			
	1	2-4	5-10	więcej niż 10
Przyjemnością	41	56	56	54
Spełnieniem, zaspokojeniem potrzeb	10	23	23	36
Sposobem rozładowania napięcia	6	10	17	18
Wyrazem miłości i oddania wobec partnera/partnerki	42	46	36	34
Obowiązkiem małżeńskim	12	7	1	6
Jest ważne ze względu na chęć posiadania dzieci	6	5	2	0
Pominięto odpowiedzi osób nie prowadzących życia seksualnego i wskazania „trudno powiedzieć”.				

AKTYWNOŚĆ SEKSUALNA

Według własnych deklaracji, największa część ankietowanych odbywa stosunki seksualne przeciętnie dwa razy w tygodniu lub kilka razy w miesiącu.

Opierając się na deklaracjach badanych należy sądzić, że okres najwyższej aktywności seksualnej przypada na wiek 25-44 lata. Respondenci w tym przedziale wieku częściej niż inni deklarują odbywanie stosunków seksualnych przynajmniej dwa razy w tygodniu. Do grupy bardziej aktywnych w tym względzie należą też osoby młodsze - do 24 lat (więcej niż co trzecia z nich deklaruje uprawianie seksu przynajmniej kilka razy w miesiącu) oraz respondenci starsi - w wieku 45-54 lata (co drugi składa podobne deklaracje). Aktywność seksualna nie kończy się w wieku emerytalnym, zmniejsza się tylko częstość tego rodzaju kontaktów, natomiast ich kres wydaje się następować po 65 roku życia, co potwierdzają też deklaracje badanych dotyczące wagi seksu w życiu.

Tabela 4

w procentach

Wiek badanych	Jak często ma Pan(i) stosunki seksualne?							
	Dwa razy w tygodniu lub częściej		Kilka razy w miesiącu		Kilka razy, raz w roku lub rzadziej		Wcale	
	K	M	K	M	K	M	K	M
Do 24 lat	25	28	18	1	8	26	18	9
25 - 34	41	48	24	24	4	7	4	4
35 - 44	39	47	26	28	9	4	3	1
45 - 54	13	32	18	36	17	13	10	0
55 - 64	5	14	17	33	14	24	21	1
65 i więcej lat	3	2	2	7	7	11	23	19

K - kobiety

M - mężczyźni

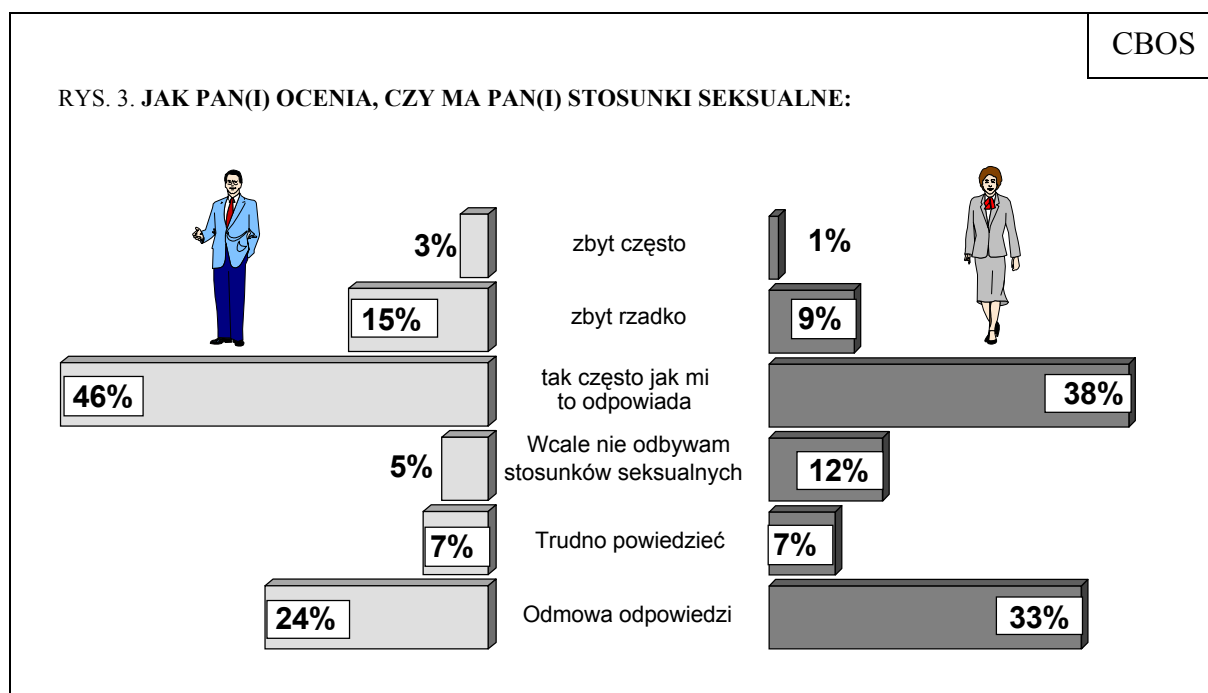
Według własnych deklaracji, mężczyźni prowadzą aktywniejsze życie seksualne niż kobiety. W przypadku mężczyzn dłuższy jest również okres aktywności seksualnej. W grupie od 55 do 64 lat panowie ponad dwukrotnie częściej niż panie deklarują, że miewają kontakty seksualne przynajmniej kilka razy w miesiącu (odpowiednio 46% i 22%). Należy zatem sądzić, że ich partnerkami są raczej kobiety młodsze.

Wśród mężczyzn najbardziej aktywni seksualnie są, według własnych deklaracji, rolnicy i prywatni przedsiębiorcy - ponad połowa z nich deklaruje, że uprawia seks przynajmniej dwa razy w tygodniu. Wśród kobiet dużą aktywnością seksualną wyróżniają się pracownice fizyczno-umysłowe.

Niezależnie od płci częściej uprawiają seks osoby rzadko uczestniczące w praktykach religijnych lub niepraktykujące oraz zadowolone z własnych warunków materialnych.

Kobiety znacznie częściej niż mężczyźni deklarują abstynencję seksualną - dotyczy to zwłaszcza pań w wieku do 24 lat i powyżej 45 lat. W najmłodszej grupie wieku kobiety dwukrotnie częściej niż mężczyźni deklarują brak kontaktów płciowych (odpowiednio 18% i 9%), natomiast wśród respondentów w wieku od 55 do 64 lat co piąta kobieta i tylko co setny mężczyzna - według własnych deklaracji - nie utrzymują kontaktów seksualnych.

Największa część badanych ocenia, że mają stosunki seksualne tak często jak im to odpowiada. Warto jednak podkreślić, iż opinię taką nieco częściej prezentują mężczyźni niż kobiety, panowie częściej też uważają, że ich kontakty seksualne są zbyt rzadkie. Kobiety natomiast częściej odmawiały odpowiedzi na to pytanie, uznając je zapewne za zbyt osobiste lub drażliwe.

Osoby zadowolone z częstości współżycia seksualnego przeważają we wszystkich grupach wyodrębnionych ze względu na deklarowaną częstość uprawiania seksu. Najwięcej niezadowolonych w tym względzie znajdujemy wśród respondentów mających stosunki seksualne raz w miesiącu lub kilka razy w roku. Badani o jeszcze mniejszej aktywności seksualnej określają jednak tę częstość kontaktów jako odpowiednią, co zapewne ma związek z faktem, że w grupie tej przeważają osoby w podeszłym wieku, których potrzeby w tym zakresie są mniejsze.

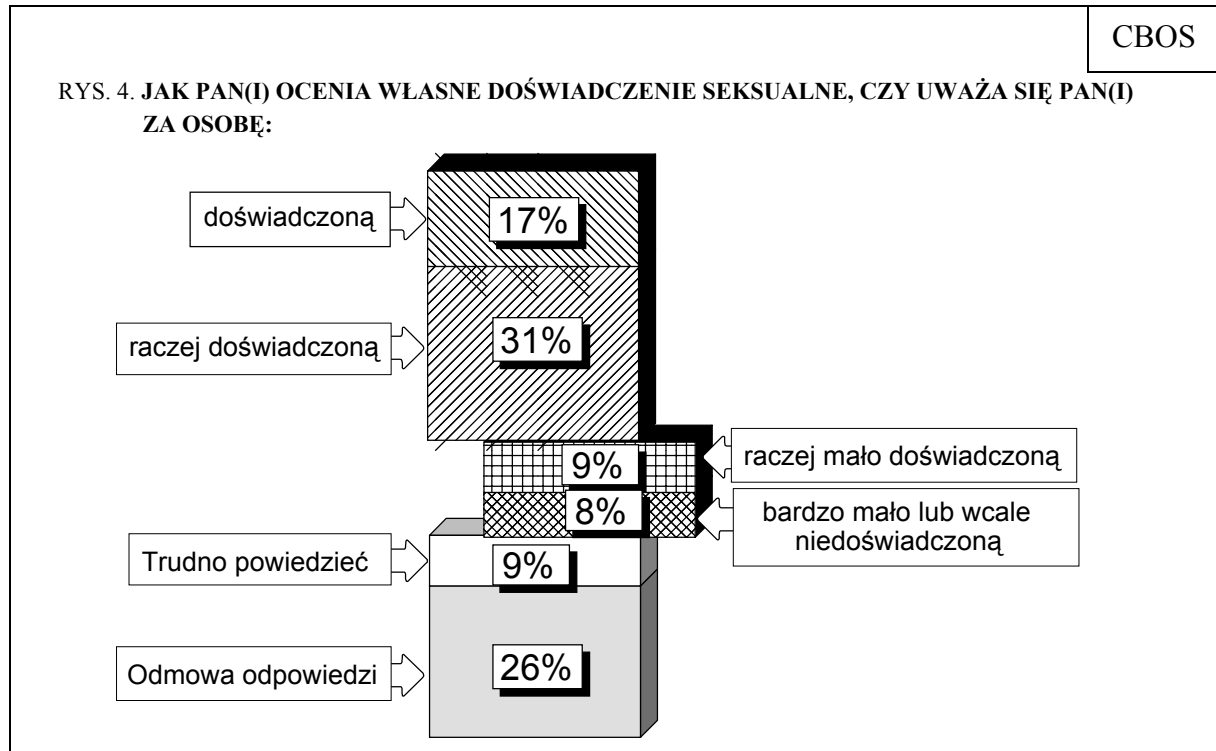
Opierając się na deklaracjach ankietowanych należy sądzić, że współzycie seksualne jest dziedziną, w której respektowane są pragnienia obojga partnerów. Najwięcej (45%) respondentów deklaruje uprawianie seksu tylko wtedy, gdy oboje partnerzy mają na to ochotę. Nieco częściej twierdzą tak mężczyźni (49%) niż kobiety (40%), lecz tylko co dziesiąta kobieta i co dziesiąty mężczyzna deklarują wprost, że podejmują współzycie seksualne przede wszystkim na życzenie partnera (partnerki). Jeszcze mniej osób (3% mężczyzn i 4% kobiet) twierdzi, że uprawiają seks przede wszystkim wtedy, gdy sami mają na to ochotę.

O współzyciu seksualnym na zasadach partnerskich mówią najczęściej mężczyźni zajmujący wysoką pozycję społeczno-zawodową - przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, respondenci z wyższym wykształceniem - oraz robotnicy wykwalifikowani. Życzenia partnerki spełniają w tej mierze przede wszystkim rolnicy, natomiast pracownicy fizyczno-umysłowi częściej niż inni zaspokajają własne potrzeby. Wśród pań seks partnerski dotyczy przede wszystkim kobiet interesu. Robotnice wykwalifikowane, pracownice fizyczno-umysłowe oraz przedstawicielki kadry kierowniczej i inteligencji częściej niż przeciętnie uprawiają seks na życzenie partnera, natomiast panie pracujące jako robotnice niewykwalifikowane przede wszystkim wtedy, gdy same mają na to ochotę.

Partnerski seks wiąże się przede wszystkim z częstymi kontaktami - opinię „uprawiamy seks tylko wtedy, gdy oboje mamy na to ochotę” zdecydowanie najczęściej wyrażają respondenci deklarujący współzycie seksualne przynajmniej kilka razy w miesiącu. W przypadku osób mających stosunki seksualne kilka lub kilkanaście razy w roku znacznie częstsze są deklaracje podejmowania współzycia na życzenie partnera (partnerki) lub dla zaspokojenia własnych potrzeb. Jest to swego rodzaju potwierdzenie danych przytaczanych wcześniej - osoby bardziej aktywne seksualnie częściej traktują seks w kategoriach hedonistycznych, natomiast mała częstość kontaktów seksualnych wiąże się z częstszym traktowaniem tej sfery życia instrumentalnie lub w kategoriach obowiązku.

DOŚWIADCZENIE SEKSUALNE

Polacy są ludźmi doświadczonymi, jeśli chodzi o seks - przynajmniej według własnych deklaracji.

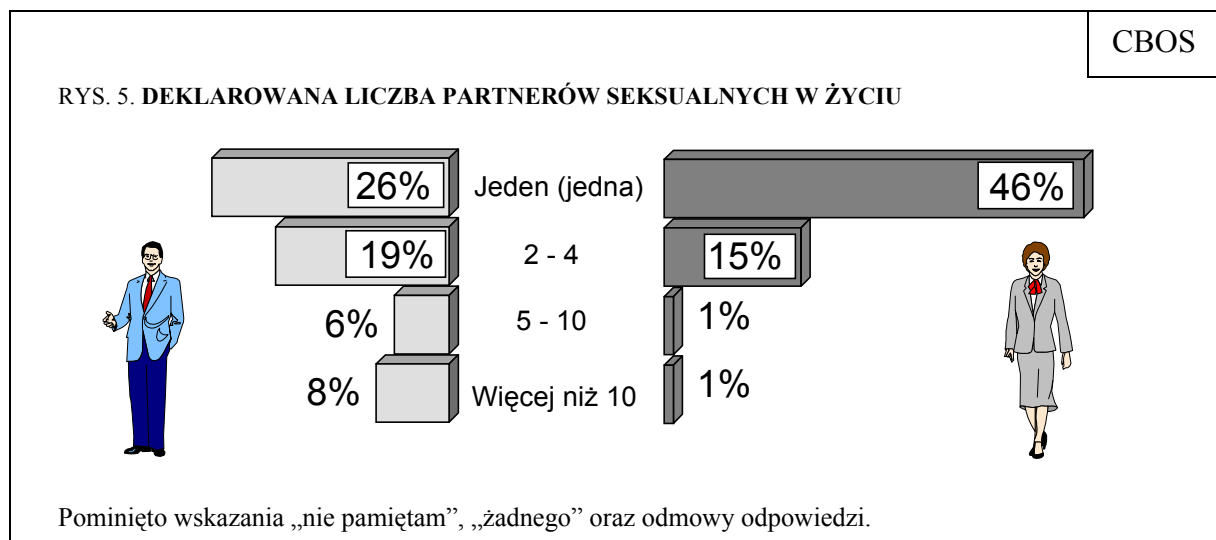
Za ekspertów w dziedzinie seksu częściej uważają się mężczyźni niż kobiety - ponad połowa z nich (57%) przypisuje sobie doświadczenie w tej dziedzinie, podczas gdy wśród kobiet - dwie piąte (41%).

Opierając się na ocenach badanych należy sądzić, że doświadczenie seksualne nie wzrasta wraz z wiekiem. Za najbardziej doświadczone uważają się osoby - niezależnie od płci - w przedziale wieku 25 - 54 lata, natomiast starsi przypisują sobie mniejszą znajomość rzeczy w tej kwestii. Jak wspominaliśmy wcześniej, dla osób w starszym wieku seks wyraźnie traci na znaczeniu, mogą więc błędnie wspomnieć dokonania w tej dziedzinie. W przypadku ludzi młodszych można natomiast sądzić, że chcą uchodzić za doświadczonych w sferze, która jest dla nich ważna. Wydaje się, że deklaratywne wypowiedzi badanych na omawiany temat należy traktować z dużą ostrożnością, tym bardziej że nie dysponujemy obiektywnymi dowodami na ich potwierdzenie.

Duża liczba partnerów nie jest bezpośrednio utożsamiana z doświadczeniem seksualnym, choć ma znaczenie dla postrzegania siebie jako osoby biegłej w tej dziedzinie.

Doświadczenie wiąże się natomiast z częstością kontaktów: wraz ze zwiększaniem się deklarowanej liczby stosunków płciowych wzrasta odsetek osób określających się jako doświadczone. Jest ich też więcej wśród badanych zadowolonych ze swego życia seksualnego niż wśród rozczarowanych nim. Wydaje się zatem, że deklarowaniu doświadczenia w dziedzinie seksu sprzyja przede wszystkim duża częstość i - co ważne - „wysoka jakość” kontaktów seksualnych.

Kobiety są w życiu seksualnym zdecydowanie większymi monogamistkami niż mężczyźni - niemal co druga spośród ankietowanych pań deklaruje, że miała w życiu tylko jednego partnera, podczas gdy wśród mężczyzn jedną partnerką zadowolili się tylko co czwarty.

Do dużej liczby partnerek seksualnych przyznają się przede wszystkim mężczyźni w wieku 35-44 lata - co piąty respondent w tej grupie deklaruje, że miał ich w życiu pięć lub więcej (8% - od pięciu do dziesięciu, 12% - więcej niż dziesięć).

Seksualnej monogamii nie sprzyja wysoka pozycja społeczno-zawodowa. Mężczyźni z wyższym wykształceniem, przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji oraz uzyskujący wysokie dochody częściej w porównaniu z innymi deklarują, że mieli w życiu więcej niż pięć, a nawet więcej niż dziesięć partnerek seksualnych. Tę samą prawidłowość można zauważyć w przypadku kobiet, z tym że dotyczy nieco mniejszej liczby partnerów - od dwóch do czterech.

Deklarowana liczba partnerów seksualnych jest tym większa, im mniejsza religijność badanych (mierzona deklarowaną częstością praktyk). W grupie niepraktykujących co trzeci mężczyzna i 7% kobiet twierdzi, że mieli w życiu więcej niż pięć partnerek (partnerów).

O jednym partnerze seksualnym znacznie częściej mówią zamężne (obecnie lub w przeszłości) kobiety niż żonaci mężczyźni. Fakt ten wskazuje zarówno na to, że kobiety częściej poślubiają swego pierwszego partnera seksualnego, jak i na to, iż kobiety rzadziej niż mężczyźni są niewierne. Kontakty seksualne z wieloma partnerami mieli przede wszystkim rozwodnicy i rozwódki - o ile jednak w przypadku rozwiedzionych kobiet „wielu” oznacza „od dwóch do czterech”, o tyle w przypadku rozwiedzionych mężczyzn chodzi o liczbę większą niż dziesięć.

Tabela 5

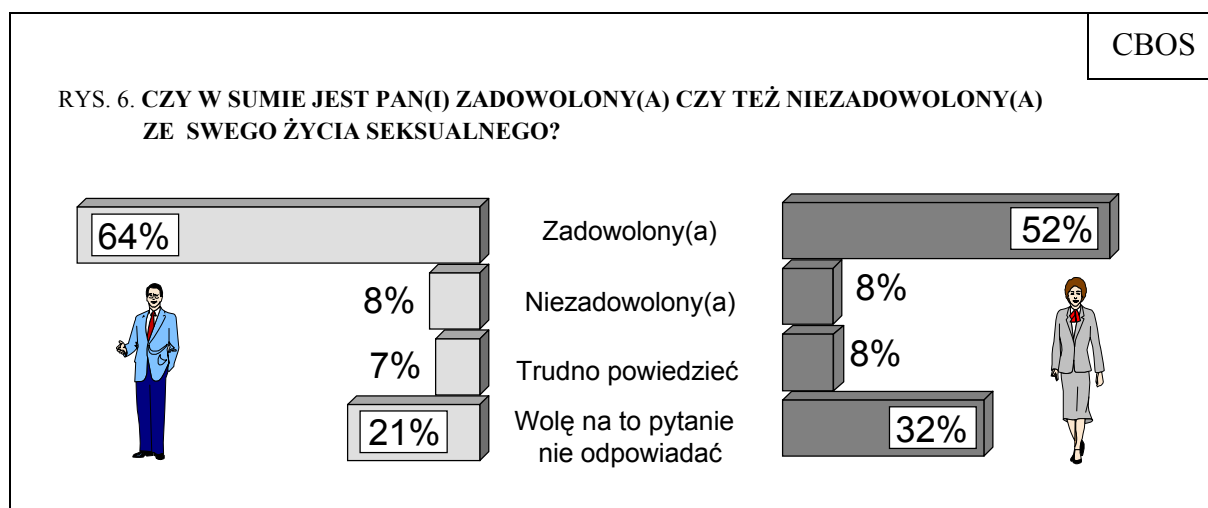
w procentach

Deklarowana liczba partnerów seksualnych w życiu	Stan cywilny							
	panna	kawaler	mężatka	żonaty	rozwódka	rozwodnik	wdowa	wdowiec
Jeden	27	17	56	30	32	0	30	26
2 - 4	17	17	15	20	22	11	11	19
5 - 10	1	11	1	5	0	6	0	6
Więcej niż 10	0	7	1	7	2	23	0	8

Pominięto wypowiedzi osób nie umiejących określić liczby kontaktów, nie utrzymujących kontaktów i odmawiających odpowiedzi na to pytanie.

OCENA OSOBISTEJ SATYSFAKCJI Z ŻYCIA SEKSUALNEGO

Większość ankietowanych deklaruje zadowolenie ze swego życia seksualnego, jednak znacznie częściej są to mężczyźni niż kobiety. Mimo że niezadowolenie wyraziła stosunkowo niewielka grupa respondentów (taka sama wśród obu płci) znamienne jest, iż kobiety znacznie częściej niż mężczyźni odmawiały odpowiedzi na to pytanie. Wskazuje to na większą drażliwość tej kwestii w przypadku kobiet.

Dla zadowolenia z życia seksualnego duże znaczenie ma częstość kontaktów. Odsetek badanych pozytywnie oceniających tę sferę swego życia maleje wraz ze zmniejszaniem się deklarowanej częstości stosunków seksualnych. Potwierdzeniem tego jest fakt, że wśród badanych uważających swoje kontakty seksualne za zbyt rzadkie, niemal co czwarty jest niezadowolony z życia seksualnego, podczas gdy wśród pozostałych - co dwudziesty.

Tabela 6

w procentach

Czy w sumie jest Pan(i) zadowolony(a) czy też niezadowolony(a) ze swego życia seksualnego?	Jak często ma Pan(i) stosunki seksualne?						
	Codziennie lub częściej	Przynajmniej 2 razy w tygodniu	Kilka razy w miesiącu	Raz w miesiącu	Kilka razy, raz w roku	Raz w roku lub rzadziej	Wcale
Zadowolony(a)	97	97	89	63	50	26	18
Niezadowolony(a)	0	2	9	19	39	51	12
Trudno powiedzieć	0	0	2	14	9	3	14
Odmowa odpowiedzi	3	1	0	4	2	20	56
Pominięto wypowiedzi osób nie umiejących określić liczby kontaktów i odmawiających odpowiedzi na to pytanie.							

Zadowolenie przynosi przede wszystkim seks oparty na zasadach partnerskich. Najwięcej osób pozytywnie oceniających swoje życie seksualne znajdujemy w grupie tych, którzy twierdzą, że w ich przypadku kontakty mają miejsce wówczas, gdy chcą tego oboje partnerzy. Wśród osób podejmujących współzycie na życzenie partnera (partnerki) lub dla zaspokojenia własnych potrzeb znacznie wyższy jest odsetek niezadowolonych z życia seksualnego. Zwraca jednak uwagę fakt, że mimo wszystko seks sprawia nieco więcej zadowolenia osobom podejmującym współzycie w odpowiedzi na potrzeby partnera (partnerki) niż tym, którzy uprawiają go przede wszystkim wtedy, gdy sami mają na to ochotę.

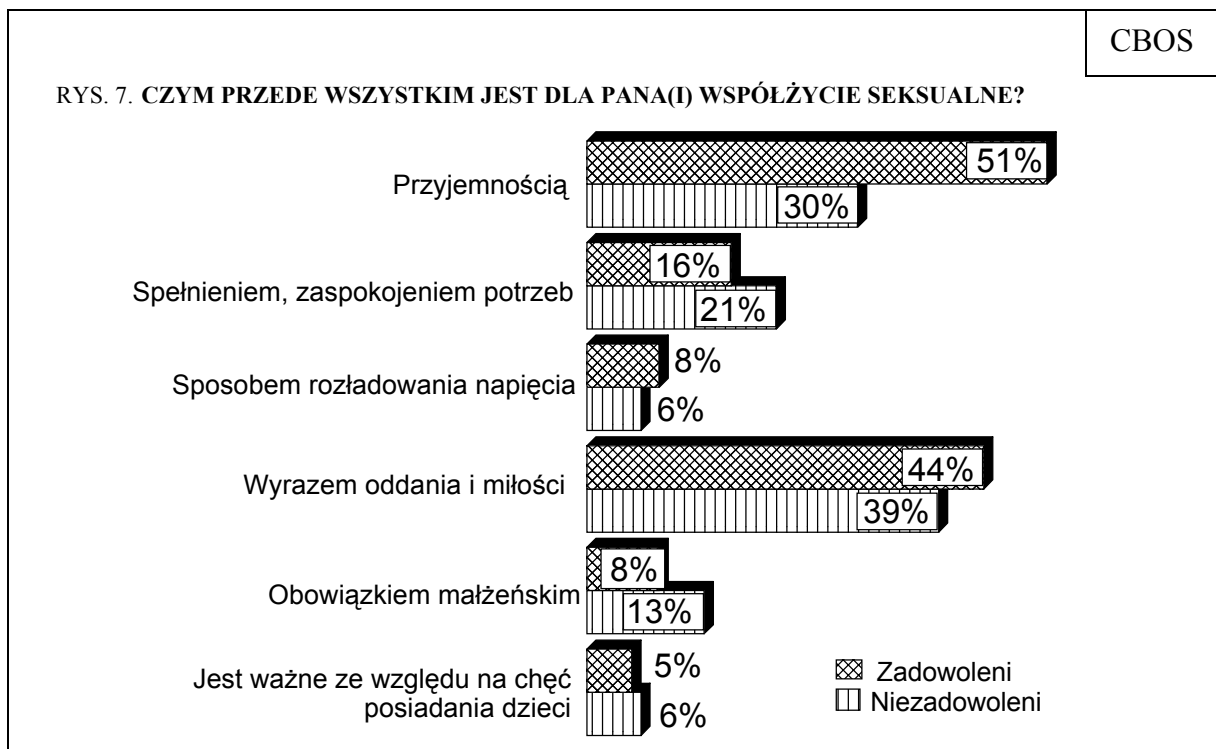
Tabela 7

w procentach

Czy w sumie jest Pan(i) zadowolony(a) czy też niezadowolony(a) ze swego życia seksualnego?	Czy Pan(i) i Pana(i) partnerka (partner) odbywacie stosunki seksualne:		
	tylko wtedy, gdy oboje macie na to ochotę	przede wszystkim wtedy, gdy ma na to ochotę partner/partnerka	przede wszystkim wtedy, gdy Pan(i) ma na to ochotę
Zadowolony(a)	88	79	70
Niezadowolony(a)	6	17	19
Trudno powiedzieć	2	2	8
Odmowa odpowiedzi	4	2	3
Pominięto wypowiedzi osób nie umiejących określić charakteru kontaktów, nie utrzymujących kontaktów i odmawiających odpowiedzi na to pytanie.			

Dla odczuwania satysfakcji z życia seksualnego nie ma znaczenia liczba partnerów, jakich miało się w życiu - odsetki zadowolonych i niezadowolonych są zbliżone we wszystkich grupach wyodrębnionych ze względu na deklarowaną liczbę partnerów.

Osoby zadowolone ze swego życia seksualnego i te, które są nim rozczarowane, nieco odmiennie definiują rolę seksu w swoim życiu. Dla zadowolonych seks jest przede wszystkim przyjemnością - tak określa go co drugi respondent w tej grupie, podczas gdy wśród niezadowolonych - co trzeci. Usatysfakcjonowani nieco częściej uznają seks za wyraz oddania i miłości do partnera, natomiast niezadowoleni częściej kojarzą seksualną sferę życia z obowiązkiem małżeńskim lub postrzegają ją w kategoriach zaspokojenia potrzeb.

Na zakończenie warto wspomnieć, że najbardziej zadowoleni ze swego życia seksualnego są zwolennicy SLD i Unii Pracy (po 77%), najmniej natomiast sympatycy PSL (42%). Najwyższą aktywnością seksualną wyróżniają się badani zamierzający poprzeć w wyborach Unię Pracy (co drugi spośród nich deklaruje, że ma kontakty seksualne przynajmniej dwa razy w tygodniu), najniższą natomiast - elektorat AWS (co dziesiąty zwolennik tego ugrupowania miewa kontakty seksualne kilka razy w roku lub rzadziej).

Ogólnie rzecz biorąc, Polacy są zadowoleni ze swego życia seksualnego. Stosunki płciowe odbywają z częstością, którą uważają za odpowiednią, i przeważnie wtedy, gdy oboje partnerzy mają na to ochotę. Seks traktują przede wszystkim jako przyjemność lub wyraz miłości do partnera, przywiązują do tej sfery życia dużą wagę i uważają się za doświadczonych w tej dziedzinie. Opinie te brzmią tak pozytywnie, że mogą wzbudzać podejrzenia o deklaratywność. Wysoki odsetek badanych odmawiających odpowiedzi na pytanie dotyczące zadowolenia ze swego życia seksualnego pozwala przypuszczać, że w rzeczywistości może być nieco gorzej. Dotyczy to zwłaszcza kobiet, z których, jak wspomnieliśmy wcześniej, co trzecia wolała pominąć milczeniem kwestię zadowolenia ze swego życia seksualnego bądź rozczarowania nim.

Wydaje się, że w podejściu do spraw seksu pewną rolę odgrywają wzory kulturowe, zgodnie z którymi mężczyźni „więcej wolno” i „więcej powinien”, a od kobiety oczekuje się większej wstrzemięźliwości i skromności w tej mierze. Wskazuje na to między innymi przypisywanie sobie przez mężczyzn większego doświadczenia w dziedzinie seksu, większej liczby partnerek, a także rzadsze postrzeganie przez nich tej sfery życia w kategoriach obowiązku oraz odczuwanie większej satysfakcji ze współżycia. Mężczyźni chętniej również mówią na ten temat.

Warto też raz jeszcze podkreślić, że okres aktywności seksualnej jest wyraźnie dłuższy w przypadku mężczyzn niż kobiet, co nie ma żadnego uzasadnienia z punktu widzenia biologii. Decydujące są tu zatem, jak należy sądzić, również uwarunkowania o charakterze kulturowym, do których zaliczyć można popularną, choć ostatnio coraz częściej kwestionowaną, opinię o dłuższym zachowywaniu przez mężczyzn atrakcyjności zewnętrznej.

ANEKS

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

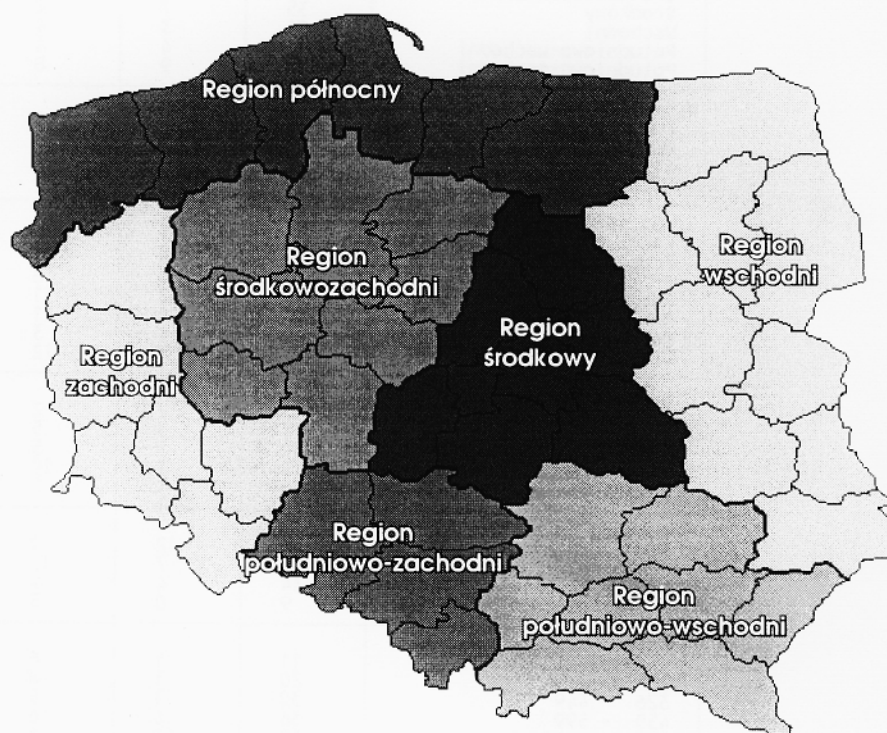
11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. włocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy dla Pana(i) osobiście życie seksualne jest ważną dziedziną życia, czy raczej nie ma dla Pana(i) wielkiego znaczenia? 1 - Jest czymś najważniejszym; 2 - Ma bardzo duże znaczenie; 3 - Ma duże znaczenie; 4 - Nie jest szczególnie ważne, choć nie można go nie doceniać; 5 - Ma niewielkie znaczenie; 6 - Nie ma znaczenia; 7 - Trudno mi to ocenić; 8 - Wolę na to pytanie nie odpowiadać

(%)

	1	2	3	4	5	6	7	8	Liczba osób
Ogółem	3	18	27	15	3	5	8	22	1151
Płeć									
Mężczyźni	3	21	29	16	1	3	7	20	545
Kobiety	3	15	25	15	4	6	9	24	606
Wiek									
do 24 lat	5	23	36	13	0	3	10	10	159
25-34	2	25	37	16	3	3	6	9	203
35-44	2	22	29	21	1	3	7	14	233
45-54	2	20	29	19	3	3	8	16	222
55-64	4	11	19	16	8	10	7	26	151
65 lat i więcej	1	3	9	5	2	7	9	64	182
Stan cywilny									
panna/kawaler	3	19	35	13	0	5	12	14	228
mężatka/żonaty	3	20	28	16	3	3	7	20	786
rozwódka/rozwódnik	1	10	12	24	8	9	4	32	33
wdowa/wdowiec	1	3	9	10	5	10	5	57	103
Miejsce zamieszkania									
Wieś	2	15	20	14	3	6	12	28	434
Miasto do 20 tys.	3	17	33	10	1	4	6	26	154
od 21 do 100 tys.	3	20	30	15	2	5	5	20	231
101-500 tys.	3	21	33	19	5	2	4	14	216
501 tys. i więcej mieszk.	3	19	27	23	0	3	6	19	115
Region									
Północny	3	25	31	18	1	2	5	16	130
Zachodni	1	18	31	15	5	3	7	20	130
Środkowozachodni	2	19	19	19	6	4	7	25	155
Środkowy	3	18	28	16	1	6	9	19	205
Wschodni	4	14	23	14	2	7	10	25	141
Południowo-wschodni	0	10	29	12	4	8	12	26	169
Południowo-zachodni	4	21	28	14	2	2	4	25	222
Wykształcenie									
Podstawowe	2	10	14	11	3	9	10	41	364
Zasadnicze zawodowe	4	25	26	16	3	2	10	15	296
Średnie	2	19	38	17	2	3	5	13	398
Wyższe	2	23	32	25	4	1	2	9	89
Grupa społ.-zaw. pracujący									
Kadra kier., inteligencja	0	24	37	18	7	3	2	9	66
Prac.umysł.niż.szczebła	1	20	46	18	1	1	6	7	121
Pracownicy fiz.-umysł.	1	26	34	25	0	0	7	7	66
Robotnicy wykwalifikowani	6	25	29	19	2	1	8	11	129
Robotnicy niewykwalifik.	2	18	21	27	0	4	17	11	60
Rolnicy	5	17	23	18	1	1	13	22	57
Prywatni przedsiębiorcy	0	27	46	14	2	0	2	9	52
Bierni zawodowo									
Renciści	1	9	15	12	3	6	9	46	153
Emeryci	3	6	15	9	6	11	9	42	212
Uczniowie i studenci	5	22	43	6	0	2	13	9	71
Bezrobotni	2	24	22	18	2	10	3	19	96
Gospodynie domowe i inni	3	26	19	15	4	2	6	25	67
Dochody na jedną osobę									
Poniżej 200 zł	3	19	22	14	4	7	10	22	285
201 - 325	2	18	27	14	4	4	8	23	265
326 - 449	2	18	23	14	2	6	5	29	217
450 - 599	2	13	31	26	1	4	8	15	138
Powyżej 599 zł	2	20	45	13	2	1	3	14	142
Ocena własnych war. mater.									
Złe	2	14	19	12	4	8	8	32	306
Średnie	3	17	25	16	3	4	9	23	573
Dobre	2	23	39	18	1	1	5	10	272
Udział w prakt. religijnych									
Kilka razy w tygodniu	3	11	27	7	4	10	12	25	61
Raz w tygodniu	1	15	22	18	3	4	9	28	588
Kilka razy w miesiącu	6	17	33	15	2	4	6	16	152
Kilka razy w roku	3	21	35	14	2	5	4	16	231
W ogóle nie uczestniczy	4	31	26	11	4	3	8	12	119
Poglądy polityczne									
Lewica	3	20	35	16	2	5	6	13	226
Centrum	1	19	29	18	3	3	8	19	285
Prawica	3	19	27	17	3	4	8	19	315
Trudno powiedzieć	3	14	19	11	2	6	8	36	325

Tabela 2. Czy przed wszystkim jest dla Pana(i) współżycie seksualne? 1 - Jest przede wszystkim przyjemnością; 2 - Jest spełnieniem, zaspokojeniem potrzeb; 3 - Jest sposobem rozładowania napięcia; 4 - Jest wyrazem oddania i miłości wobec męża/żony (partnera/partnerki); 5 - Jest przede wszystkim obowiązkiem małżeńskim; 6 - Jest ważne ze względu na chęć posiadania dzieci; 7 - Wcale nie odbywam stosunków seksualnych; 8 - Trudno powiedzieć; 9 - Wolę na to pytanie nie odpowiadać

(%)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Liczba osób
Ogółem	34	12	6	33	8	5	6	4	25	1151
Płeć										
Mężczyźni	37	13	7	35	6	5	3	5	22	545
Kobiety	32	11	4	32	10	4	9	3	28	606
Wiek										
do 24 lat	38	12	7	47	3	5	8	9	8	159
25-34	50	17	7	48	3	5	2	3	11	203
35-44	42	13	7	39	7	5	1	4	18	233
45-54	40	13	6	28	14	6	5	2	20	222
55-64	20	11	5	26	13	6	11	5	33	151
65 lat i więcej	8	3	2	8	8	3	13	3	64	182
Stan cywilny										
panna/kawaler	36	12	10	41	3	4	8	9	14	228
mężatka/żonaty	38	13	5	34	10	5	2	3	23	786
rozwódka/rozwodnik	26	11	5	20	6	0	17	1	39	33
wdowa/wdowiec	6	2	2	15	4	3	25	2	56	103
Miejsce zamieszkania										
Wieś	24	8	5	31	11	6	5	7	28	434
Miasto do 20 tys.	38	12	3	36	6	5	6	2	28	154
od 21 do 100 tys.	35	13	8	31	6	4	11	3	19	231
101-500 tys.	49	15	7	37	5	3	5	3	22	216
501 tys.i więcej mieszk.	41	14	5	34	4	5	4	3	24	115
Region										
Północny	49	20	9	33	3	7	6	2	13	130
Zachodni	42	18	5	30	10	4	5	4	27	130
Środkowozachodni	33	8	5	28	6	7	12	3	36	155
Środkowy	36	10	6	34	9	3	7	6	22	205
Wschodni	26	7	3	33	6	1	5	4	29	141
Południowo-wschodni	23	8	5	38	9	4	8	3	25	169
Południowo-zachodni	33	13	7	34	10	7	1	4	23	222
Wykształcenie										
Podstawowe	18	5	2	22	11	4	8	6	42	364
Zasadnicze zawodowe	46	13	6	34	8	7	4	5	17	296
Średnie	38	15	8	41	5	4	6	3	17	398
Wyższe	48	22	13	42	4	2	2	1	13	89
Grupa społ.-zaw. pracujący										
Kadra kier., inteligencja	50	24	11	42	3	0	2	0	13	66
Prac. umysł. niż. szczebla	46	13	7	47	4	4	5	3	11	121
Pracownicy fiz.- umysł.	33	12	5	48	11	7	2	8	15	66
Robotnicy wykwalifikowani	52	16	10	36	5	7	0	1	16	129
Robotnicy niewykwalifik.	33	5	7	32	17	6	3	11	19	60
Rolnicy	56	17	7	35	8	7	3	5	22	57
Prywatni przedsiębiorcy	56	19	6	35	8	5	0	2	16	52
Bierni zawodowo										
Renciści	18	7	3	20	10	5	11	2	43	153
Emeryci	15	5	4	20	11	4	14	5	46	212
Uczniowie i studenci	38	7	5	48	0	2	5	12	8	71
Bezrobotni	44	17	4	33	4	6	7	5	18	96
Gospodynie domowe i inni	40	12	4	30	11	6	3	1	22	67
Dochody na jedną osobę										
Poniżej 200 zł	30	12	5	32	11	6	6	4	25	285
201 - 325	34	13	4	35	7	7	6	1	27	265
326 - 449	35	9	6	25	6	4	6	6	31	217
450 - 599	42	8	6	41	10	4	9	4	15	138
Powyżej 599 zł	41	20	9	38	3	1	4	3	19	142
Ocena własnych war. mater.										
Złe	28	12	6	25	8	5	10	3	38	306
Średnie	33	10	4	33	8	4	5	5	25	573
Dobre	46	15	8	43	6	6	4	3	11	272
Udział w prakt. religijnych										
Kilka razy w tygodniu	21	10	1	43	1	3	16	7	35	61
Raz w tygodniu	28	9	5	33	9	4	6	5	28	588
Kilka razy w miesiącu	37	14	8	32	9	4	4	4	21	152
Kilka razy w roku	46	15	6	32	8	7	6	4	19	231
W ogóle nie uczestniczy	49	19	10	34	6	5	6	2	18	119
Poglądy polityczne										
Lewica	38	15	9	41	7	8	4	5	16	226
Centrum	41	13	5	33	5	2	6	3	23	285
Prawica	36	13	5	33	7	5	8	4	23	315
Trudno powiedzieć	24	8	5	28	11	4	6	5	35	325

Tabela 3. Jak często ma Pan(i) stosunki seksualne? 1 - Codziennie lub kilka razy dziennie; 2 - Przynajmniej 2 razy w tygodniu; 3 - Kilka razy w miesiącu; 4 - Raz w miesiącu; 5 - Kilka razy w roku; 6 - Raz w roku lub rzadziej; 7 - Wcale nie odbywam stosunków seksualnych; 8 - Trudno powiedzieć; 9 - Wolę na to pytanie nie odpowiadać

	(%)									Liczba osób
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Ogółem	2	24	20	6	4	1	9	5	29	1151
Płeć										
Mężczyźni	3	28	23	6	5	1	5	4	24	545
Kobiety	2	20	17	5	4	1	13	5	33	606
Wiek										
do 24 lat	2	24	10	9	5	3	14	6	28	159
25-34	6	38	24	3	2	0	4	6	16	203
35-44	3	40	27	3	3	1	2	4	17	233
45-54	2	21	27	7	6	2	5	5	25	222
55-64	0	9	24	8	10	1	13	6	29	151
65 lat i więcej	0	3	4	5	1	2	21	3	61	182
Stan cywilny										
panna/kawaler	2	16	16	7	5	3	15	8	28	228
mężatka/żonaty	3	29	23	6	5	1	4	4	25	786
rozwódka/rozwódnik	2	12	13	1	3	0	24	11	32	33
wdowa/wdowiec	1	5	4	1	1	2	29	3	54	103
Miejsce zamieszkania										
Wieś	2	20	15	6	4	1	10	7	34	434
Miasto do 20 tys.	2	23	23	2	5	3	10	0	30	154
od 21 do 100 tys.	2	28	20	5	4	1	10	4	27	231
101-500 tys.	3	24	27	8	5	1	8	6	20	216
501 tys.i więcej mieszk.	1	32	19	8	3	1	4	4	27	115
Region										
Północny	5	25	21	9	6	2	8	5	20	130
Zachodni	3	23	23	4	5	3	9	2	27	130
Środkowozachodni	2	22	16	9	5	1	9	3	33	155
Środkowy	2	28	19	6	4	1	8	5	28	205
Wschodni	3	22	19	4	3	2	14	6	27	141
Południowo-wschodni	2	18	19	2	5	0	14	4	36	169
Południowo-zachodni	2	27	23	6	4	0	3	8	27	222
Wykształcenie										
Podstawowe	1	12	9	5	6	2	12	6	45	364
Zasadnicze zawodowe	5	28	25	6	2	1	5	6	22	296
Średnie	2	31	22	5	5	1	10	3	21	398
Wyższe	3	25	38	8	5	0	7	2	12	89
Grupa społ.-zaw. pracujący										
Kadra kier., inteligencja	5	26	37	6	2	0	8	0	15	66
Prac.umysł.niż.szczebla	1	33	22	9	4	0	9	6	16	121
Pracownicy fiz.- umysł.	1	44	21	3	0	0	2	4	25	66
Robotnicy wykwalifikowani	3	31	36	1	4	1	1	6	18	129
Robotnicy niewykwalifik.	0	31	17	11	6	4	3	9	19	60
Rolnicy	11	29	16	3	8	0	1	2	30	57
Prywatni przedsiębiorcy	6	40	24	2	5	0	3	2	19	52
Bierni zawodowo										
Renciści	1	12	11	8	6	1	13	4	42	153
Emeryci	0	6	14	5	5	2	19	5	43	212
Uczniowie i studenci	1	16	15	10	5	4	16	11	22	71
Bezrobotni	6	25	24	3	2	2	6	4	29	96
Gospodynie domowe i inni	2	38	10	7	3	1	4	5	30	67
Dochody na jedną osobę										
Poniżej 200 zł	3	21	20	5	6	1	8	6	30	285
201 - 325	3	25	17	8	5	2	8	6	26	265
326 - 449	1	22	21	5	3	1	11	2	33	217
450 - 599	2	28	24	5	4	0	13	3	22	138
Powyżej 599 zł	2	31	27	5	3	0	7	3	21	142
Ocena własnych war. mater.										
Złe	3	18	14	6	6	1	12	4	37	306
Średnie	2	22	21	6	4	2	8	7	29	573
Dobre	3	34	25	5	3	1	8	3	18	272
Udział w prakt. religijnych										
Kilka razy w tygodniu	0	10	19	3	0	1	23	4	39	61
Raz w tygodniu	2	19	20	6	4	1	8	5	34	588
Kilka razy w miesiącu	1	25	19	9	4	0	8	8	26	152
Kilka razy w roku	3	32	21	5	6	1	8	4	20	231
W ogóle nie uczestniczy	6	37	18	1	6	4	7	3	18	119
Poglądy polityczne										
Lewica	3	32	22	6	6	1	6	4	20	226
Centrum	2	25	23	5	5	1	10	5	24	285
Prawica	3	24	22	5	5	2	10	3	26	315
Trudno powiedzieć	2	16	14	7	2	1	9	7	40	325

Tabela 4. Jak Pan(i) ocenia, czy ma Pan(i) stosunki seksualne: 1 - zbyt często; 2 - zbyt rzadko; 3 - tak często jak mi to odpowiada; 4 - wcale nie odbywam stosunków seksualnych; 5 - Trudno powiedzieć; 6 - Wolę na to pytanie nie odpowiadać

	(%)						
	1	2	3	4	5	6	Liczba osób
Ogółem	2	12	42	8	6	29	1151
Płeć							
Mężczyźni	3	15	46	5	6	24	545
Kobiety	1	9	38	12	6	33	606
Wiek							
do 24 lat	0	13	41	14	9	22	159
25-34	3	15	59	3	4	16	203
35-44	4	14	55	1	7	19	233
45-54	4	13	50	5	5	22	222
55-64	2	15	29	11	6	36	151
65 lat i więcej	0	2	8	20	5	65	182
Stan cywilny							
panna/kawaler	1	15	33	15	9	27	228
mężatka/żonaty	3	13	50	3	5	25	786
rozwódka/rozводnik	2	14	24	20	0	41	33
wdowa/wdowiec	0	2	7	29	7	55	103
Miejsce zamieszkania							
Wieś	2	11	34	8	8	36	434
Miasto do 20 tys.	1	12	41	12	4	30	154
od 21 do 100 tys.	3	9	47	9	6	26	231
101-500 tys.	4	17	48	8	5	19	216
501 tys.i więcej mieszk.	2	13	52	5	4	24	115
Region							
Północny	4	22	38	8	8	21	130
Zachodni	2	12	46	7	4	29	130
Środkowozachodni	2	15	36	12	3	33	155
Środkowy	2	12	46	6	7	27	205
Wschodni	2	7	41	15	7	28	141
Południowo-wschodni	1	7	40	12	3	36	169
Południowo-zachodni	4	12	45	3	9	27	222
Wykształcenie							
Podstawowe	2	12	21	11	8	46	364
Zasadnicze zawodowe	5	11	51	4	7	22	296
Średnie	1	12	53	10	3	22	398
Wyższe	1	20	54	4	8	12	89
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	6	24	48	7	3	11	66
Prac.umysł.niż.szczebla	1	8	65	9	3	14	121
Pracownicy fiz.- umysł.	2	8	60	2	8	20	66
Robotnicy wykwalifikowani	7	17	52	1	6	18	129
Robotnicy niewykwalifik.	2	14	49	3	14	19	60
Rolnicy	1	23	41	1	5	29	57
Prywatni przedsiębiorcy	1	19	58	6	2	13	52
Bierni zawodowo							
Renciści	2	12	24	11	6	44	153
Emeryci	1	5	21	18	5	50	212
Uczniowie i studenci	0	11	34	16	14	24	71
Bezrobotni	3	12	47	5	7	26	96
Gospodynie domowe i inni	2	8	49	4	5	32	67
Dochody na jedną osobę							
Poniżej 200 zł	3	12	41	7	7	29	285
201 - 325	3	13	43	8	5	28	265
326 - 449	2	10	39	10	5	34	217
450 - 599	3	11	50	11	3	21	138
Powyżej 599 zł	1	16	52	6	6	19	142
Ocena własnych war. mater.							
Źle	2	13	31	10	6	37	306
Średnie	2	11	43	7	6	30	573
Dobre	3	13	52	8	5	17	272
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	4	1	26	25	12	32	61
Raz w tygodniu	1	12	38	8	7	33	588
Kilka razy w miesiącu	4	12	40	8	7	29	152
Kilka razy w roku	4	16	49	7	3	22	231
W ogóle nie uczestniczy	3	12	58	6	4	17	119
Poglądy polityczne							
Lewica	4	13	50	6	4	22	226
Centrum	2	11	48	8	6	24	285
Prawica	2	16	42	10	5	25	315
Trudno powiedzieć	1	8	31	8	9	42	325

Tabela 5. Jak Pan(i) ocenia własne doświadczenie seksualne, czy uważa się Pan(i) za osobę: 1 - bardzo doświadczoną; 2 - doświadczoną; 3 - raczej doświadczoną; 4 - raczej mało doświadczoną; 5 - mało doświadczoną; 6 - niedoświadczoną; 7 - Trudno powiedzieć; 8 - Wolę na to pytanie nie odpowiadać

	(%)								
	1	2	3	4	5	6	7	8	Liczba osób
Ogółem	2	15	31	9	5	3	9	27	1151
Płeć									
Mężczyźni	3	20	34	7	4	2	7	24	545
Kobiety	1	11	29	11	5	3	11	29	606
Wiek									
do 24 lat	1	9	33	13	8	9	14	13	159
25-34	0	21	38	10	5	2	8	16	203
35-44	3	18	39	10	3	1	8	17	233
45-54	3	21	35	7	4	2	9	19	222
55-64	1	11	32	8	4	1	13	31	151
65 lat i więcej	1	6	7	7	4	1	7	68	182
Stan cywilny									
panna/kawaler	1	8	28	12	10	10	14	18	228
mężatka/zonaty	2	18	35	8	3	1	8	24	786
rozwódka/rozwódnik	3	20	20	9	3	2	7	36	33
wdowa/wdowiec	0	3	13	8	3	1	10	60	103
Miejsce zamieszkania									
Wieś	2	12	24	8	5	3	13	34	434
Miasto do 20 tys.	3	18	31	10	3	2	3	31	154
od 21 do 100 tys.	0	18	38	7	7	2	8	20	231
101-500 tys.	1	17	38	13	4	3	9	16	216
501 tys.i więcej mieszk.	2	13	36	8	5	1	9	26	115
Region									
Północny	1	21	41	7	6	0	4	19	130
Zachodni	2	16	25	14	5	5	7	26	130
Środkowozachodni	1	13	35	9	4	2	9	27	155
Środkowy	1	17	32	9	6	1	12	22	205
Wschodni	3	13	23	3	3	7	12	35	141
Południowo-wschodni	0	9	27	12	5	3	12	32	169
Południowo-zachodni	2	16	35	8	3	1	9	25	222
Wykształcenie									
Podstawowe	2	9	18	6	4	4	12	45	364
Zasadnicze zawodowe	2	20	35	7	6	1	11	18	296
Średnie	1	16	39	11	4	3	7	19	398
Wyższe	1	15	44	15	6	2	5	13	89
Grupa społ.-zaw. pracujący									
Kadra kier., inteligencja	3	10	41	18	3	2	3	19	66
Prac.umysł.niż.szczebła	2	12	50	12	4	2	6	11	121
Pracownicy fiz.-umysł.	0	15	47	4	7	2	12	12	66
Robotnicy wykwalifikowani	3	28	40	3	4	0	7	17	129
Robotnicy niewykwalifik.	5	12	23	15	11	0	17	17	60
Rolnicy	3	17	27	11	0	0	12	29	57
Prywatni przedsiębiorcy	0	24	48	9	3	0	7	9	52
Bierni zawodowo									
Renciści	1	12	20	4	3	4	7	48	153
Emeryci	1	9	17	9	5	2	12	47	212
Uczniowie i studenci	2	8	27	15	2	18	13	14	71
Bezrobotni	1	22	26	7	12	0	8	23	96
Gospodynie domowe i inni	0	18	35	9	0	0	12	25	67
Dochody na jedną osobę									
Poniżej 200 zł	2	13	26	10	5	4	12	28	285
201 - 325	3	16	32	8	3	1	12	24	265
326 - 449	1	14	33	6	5	1	6	34	217
450 - 599	0	13	39	12	8	3	6	18	138
Powyżej 599 zł	2	20	38	10	2	1	7	21	142
Ocena własnych war. mater.									
Złe	2	12	26	7	5	1	13	34	306
Średnie	2	14	31	9	4	3	9	28	573
Dobre	1	21	39	10	5	2	7	15	272
Udział w prakt. religijnych									
Kilka razy w tygodniu	2	8	18	4	10	9	9	40	61
Raz w tygodniu	1	12	28	10	7	1	11	31	588
Kilka razy w miesiącu	3	15	35	7	5	2	8	25	152
Kilka razy w roku	2	17	40	9	2	3	7	20	231
W ogóle nie uczestniczy	1	30	33	6	2	5	9	12	119
Poglądy polityczne									
Lewica	2	18	36	11	4	2	12	16	226
Centrum	2	14	38	7	6	3	9	21	285
Prawica	1	18	31	12	4	3	8	24	315
Trudno powiedzieć	1	12	22	7	4	3	10	41	325

Tabela 6. Które z poniższych zdań najlepiej opisuje Pana(i) sytuację? 1 - Miałem(am) w życiu jednego partnera seksualnego; 2 - Miałem(am) w życiu 2-4 partnerów seksualnych; 3 - Miałem(am) w życiu 5-10 partnerów seksualnych; 4 - Miałem(am) w życiu więcej niż 10 partnerów seksualnych; 5 - Wcale nie odbywam stosunków seksualnych; 6 - Trudno powiedzieć, nie pamiętam; 7 - Wolę na to pytanie nie odpowiadać

(%)

	1	2	3	4	5	6	7	Liczba osób
Ogółem	37	17	4	4	4	5	31	1151
Płeć								
Mężczyźni	26	19	6	8	4	6	32	545
Kobiety	46	15	1	1	4	3	30	606
Wiek								
do 24 lat	34	14	6	2	16	3	25	159
25-34	36	25	5	5	3	7	20	203
35-44	42	17	6	6	2	3	24	233
45-54	38	22	2	5	1	6	26	222
55-64	42	14	1	3	1	7	32	151
65 lat i więcej	26	4	1	1	3	4	61	182
Stan cywilny								
panna/kawaler	22	17	7	4	16	8	27	228
mężatka/zonaty	43	17	3	4	1	4	28	786
rozwódka/rozwódnik	18	17	3	11	1	10	41	33
wdowa/wdowiec	29	11	0	1	4	2	53	103
Miejsce zamieszkania								
Wieś	37	11	2	3	6	5	35	434
Miasto do 20 tys.	34	14	5	4	6	7	30	154
od 21 do 100 tys.	37	17	4	4	3	4	31	231
101-500 tys.	39	25	4	4	1	4	23	216
501 tys.i więcej mieszk.	33	22	6	7	2	2	28	115
Region								
Północny	34	26	6	5	3	6	20	130
Zachodni	41	16	0	6	6	5	26	130
Środkowozachodni	39	15	4	4	1	4	33	155
Środkowy	34	19	5	5	3	6	28	205
Wschodni	29	12	4	4	7	5	39	141
Południowo-wschodni	37	13	4	3	9	3	30	169
Południowo-zachodni	40	16	2	3	0	4	35	222
Wykształcenie								
Podstawowe	32	8	1	4	6	6	44	364
Zasadnicze zawodowe	38	17	5	5	3	3	26	296
Średnie	41	21	4	3	4	7	24	398
Wyższe	32	33	8	6	2	1	19	89
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier.,inteligencja	24	36	7	11	2	0	20	66
Prac.umysł.niż.szczebla	47	19	5	5	1	4	18	121
Pracownicy fiz.- umysł.	37	24	4	4	6	7	22	66
Robotnicy wykwalifikowani	39	19	5	5	0	7	24	129
Robotnicy niewykwalifik.	36	18	0	3	7	8	29	60
Rolnicy	43	10	5	10	6	4	25	57
Prywatni przedsiębiorcy	34	25	9	6	1	4	17	52
Bierni zawodowo								
Renciści	34	8	1	3	5	5	45	153
Emeryci	36	10	1	1	2	5	45	212
Uczniowie i studenci	33	14	3	0	19	6	26	71
Bezrobotni	25	22	7	5	7	4	30	96
Gospodynie domowe i inni	50	14	0	2	0	2	32	67
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 200 zł	37	12	3	5	7	4	32	285
201 - 325	39	18	1	2	4	4	31	265
326 - 449	37	14	5	3	2	5	35	217
450 - 599	38	27	2	4	3	4	22	138
Powyżej 599 zł	33	21	10	8	2	2	25	142
Ocena własnych war. mater.								
Złe	31	13	3	4	4	4	40	306
Średnie	39	15	3	4	4	5	30	573
Dobre	38	23	5	3	5	4	22	272
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	35	8	0	0	17	1	38	61
Raz w tygodniu	40	12	2	2	4	6	33	588
Kilka razy w miesiącu	40	19	2	3	3	3	28	152
Kilka razy w roku	33	26	6	5	8	3	26	231
W ogóle nie uczestniczy	21	20	8	14	5	6	25	119
Poglądy polityczne								
Lewica	37	20	5	7	1	5	25	226
Centrum	35	19	6	4	6	4	26	285
Prawica	39	18	3	4	5	3	28	315
Trudno powiedzieć	35	10	2	2	3	6	42	325

Tabela 7. Czy w sumie jest Pan(i) zadowolony(a) czy też niezadowolony(a) ze swojego życia seksualnego? 1 - Bardzo zadowolony(a); 2 - Raczej zadowolony(a); 3 - Raczej niezadowolony(a); 4 - Zdecydowanie niezadowolony(a); 5 - Nigdy nie miałe(a)m kontaktów seksualnych; 6 - Trudno powiedzieć; 7 - Wolę na to pytanie nie odpowiadać

	(%)							Liczba osób
	1	2	3	4	5	6	7	
Ogółem	18	40	7	1	2	7	25	1151
Płeć								
Mężczyźni	20	44	7	1	1	7	20	545
Kobiety	16	36	7	2	3	7	30	606
Wiek								
do 24 lat	16	44	6	3	7	10	14	159
25-34	29	44	8	1	1	6	11	203
35-44	21	50	5	1	1	4	17	233
45-54	20	44	7	0	2	8	20	222
55-64	13	40	9	1	1	7	30	151
65 lat i więcej	6	14	5	2	1	10	62	182
Stan cywilny								
panna/kawaler	13	40	8	2	7	12	18	228
mężatka/żonaty	22	44	7	1	0	5	21	786
rozwódka/rozwódnik	3	24	12	3	0	6	51	33
wdowa/wdowiec	4	12	5	3	2	11	63	103
Miejsce zamieszkania								
Wieś	15	34	6	1	3	12	29	434
Miasto do 20 tys.	20	38	9	2	1	1	29	154
od 21 do 100 tys.	18	45	5	1	1	6	24	231
101-500 tys.	22	42	9	2	2	6	17	216
501 tys.i więcej mieszk.	19	48	6	0	2	4	22	115
Region								
Północny	18	45	14	2	0	4	15	130
Zachodni	22	41	7	2	2	2	24	130
Środkowozachodni	16	36	6	1	3	7	31	155
Środkowy	17	44	7	1	0	7	23	205
Wschodni	20	29	5	1	7	11	27	141
Południowo-wschodni	11	43	6	1	3	9	28	169
Południowo-zachodni	21	39	5	1	0	8	25	222
Wykształcenie								
Podstawowe	10	24	9	2	2	12	41	364
Zasadnicze zawodowe	25	43	4	2	1	7	18	296
Średnie	20	49	6	1	3	3	18	398
Wyższe	17	52	12	0	2	5	11	89
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	19	46	14	2	2	3	16	66
Prac.umysł.niż.szczebla	20	51	8	0	3	8	11	121
Pracownicy fiz.- umysł.	24	52	4	2	2	4	11	66
Robotnicy wykwalifikowani	26	50	6	2	0	3	13	129
Robotnicy niewykwalifik.	12	53	5	4	3	14	10	60
Rolnicy	16	45	5	1	0	7	26	57
Prywatni przedsiębiorcy	31	49	7	0	0	2	11	52
Bierni zawodowo								
Renciści	9	29	7	1	3	8	44	153
Emeryci	11	25	7	2	3	7	46	212
Uczniowie i studenci	12	45	10	2	8	8	15	71
Bezrobotni	28	33	6	1	0	13	18	96
Gospodynie domowe i inni	29	34	2	0	0	8	27	67
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 200 zł	16	38	9	1	3	11	23	285
201 - 325	21	36	6	3	1	6	26	265
326 - 449	17	43	3	1	2	3	31	217
450 - 599	18	45	9	0	3	6	20	138
Powyżej 599 zł	20	53	9	0	1	4	14	142
Ocena własnych war. mater.								
złe	15	28	8	2	2	10	36	306
Średnie	17	41	6	2	2	7	26	573
Dobre	24	52	7	0	3	4	10	272
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	8	32	2	0	8	9	42	61
Raz w tygodniu	15	38	8	1	2	9	28	588
Kilka razy w miesiącu	18	41	4	1	2	9	24	152
Kilka razy w roku	21	49	8	2	1	2	18	231
W ogóle nie uczestniczy	31	35	8	3	3	5	15	119
Poglądy polityczne								
Lewica	21	51	6	3	1	1	16	226
Centrum	22	39	8	1	2	6	22	285
Prawica	16	44	9	0	3	8	19	315
Trudno powiedzieć	14	29	4	1	1	11	39	325